ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Τοποθέτηση της Δ. Κουτσούμπα, εκπροσώπου της Αντικαπιταλιστικής Ανατροπής στην Αττική, στην 30η συνεδρίαση (4/12/2014) του Περιφερειακού Συμβουλίου για το θέμα της διαχείρισης των απορριμμάτων στην Αττική.

“Αν κάποιος μέσα στο Περιφερειακό Συμβούλιο νομίζει ότι είναι η ίδια η σύσταση των σκουπιδιών στη Γλυφάδα και η ίδια των σκουπιδιών στο Μενίδι, αν κάποιος νομίζει ότι είναι ίδια η εικόνα του ιδιοκτήτη εργοστασίου ΣΔΙΤ που τρώει λεφτά από τα σκουπίδια και η εικόνα του ανθρώπου που ψάχνει στα σκουπίδια για να φάει, τότε πλανάται πλάνην οικράν.

Όντως, δεν υπάρχει μνημονιακός και αντιμνημονιακός τρόπος να μαζεύεις τα σκουπίδια. Υπάρχει όμως ταξικός τρόπος να τα διαχειρίζεσαι: είτε προς όφελος του κεφαλαίου, των κάθε λογής Μπομπολαίων, της Τράπεζας Πειραιώς και λοιπών χορηγών της κυβέρνησης, είτε προς όφελος της εργαζόμενης πλειοψηφίας, της υγείας, του περιβάλλοντος και των εργασιακών σχέσεων.

Η διαχείριση απορριμμάτων αποτελεί μείζον ζήτημα για την Περιφέρεια Αττικής, κι αυτό αναδείχθηκε και στην προεκλογική περίοδο. Η κατάσταση όμως σήμερα έχει φτάσει στο απροχώρητο! Το περιβαλλοντικό έγκλημα της Φυλής πρέπει να σταματήσει άμεσα. Είναι επιτακτική ανάγκη να αλλάξει η λογική της διαχείρισης των απορριμμάτων και ο ΠΕΣΔΑ: με στροφή στην ανακύκλωση με διαλογή στην πηγή, με έμφαση στην τοπική κλίμακα, με αποκλειστικά δημόσιο σχεδιασμό και διαχείριση της ανακύκλωσης. Μόνο ο δημόσιος σχεδιασμός εξασφαλίζει ότι όντως ο πλούτος που παράγεται από τα σκουπίδια δεν θα πηγαίνει στις τσέπες των λίγων. Επείγει να τεθεί επί τάπητος το θέμα της σύμβασης με την Ελληνική Εταιρεία Ανακύκλωσης ΑΕ, που εισπράττει και διαχειρίζεται το τέλος ανακύκλωσης που πληρώνουν όλοι οι πολίτες, ενώ ανήκει σε ιδιωτικά συμφέροντα, στην Coca-Cola. Και η σύμβαση αυτή λήγει στο τέλος του 2014.

Στις 19 Νοεμβρίου 2014 το ΥΠΕΚΑ έδωσε στη δημόσια διαβούλευση το σχέδιο νόμου για την ανακύκλωση, στο άρθρο 17 του οποίου ουσιαστικά παίρνει την αρμοδιότητα της κατάρτισης των ΠΕΣΔΑ από τις Περιφέρειες, αφού καθιστά δεσμευτική τη γνώμη του ίδιου του ΥΠΕΚΑ για την έγκριση των ΠΕΣΔΑ. Αν δηλαδή δεν αρέσει στην κυβέρνηση ο ΠΕΣΔΑ που θα φτιάξει μια Περιφέρεια, θα τον αλλάξει και θα τον εγκρίνει αλλαγμένο! Επιπλέον, το ίδιο σχέδιο

νόμου προβλέπει ότι, αν συντρέχουν λόγοι επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος, είναι δυνατόν να καταρτίζεται ειδικό σχέδιο δράσης για τη διαχείριση των αστικών αποβλήτων μιας Περιφέρειας ή μέρους αυτής με... Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου!

Με δυο λόγια: η κυβέρνηση φροντίζει να εξασφαλίσει ότι οι ενδιαφερόμενοι εργολάβοι δεν θα χάσουν τα κέρδη που έχουν προϋπολογίσει από την εκτέλεση των εργοστασίων τους. Με το μοντέλο ΣΔΙΤ (Σύμπραξη Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα), άρα με εξασφαλισμένα κέρδη στις πλάτες των πολιτών, όπως ακριβώς γίνεται με τους δρόμους και τα διόδια.

Ο κ. Γ. Σγουρός είπε στην τοποθέτησή του ότι τα ΣΔΙΤ είναι «οικονομικά βιώσιμα». Αυτό που δεν είπε είναι για ποιον είναι οικονομικά βιώσιμα! Όπως ξέρουμε και από το παράδειγμα των δρόμων, είναι όντως οικονομικά βιώσιμα για τον εργολάβο, που ακόμη κι αν μειωθούν τα κέρδη που είχε προϋπολογίσει, τότε παρεμβαίνει το κράτος και του τα εξασφαλίζει αυξάνοντας το κόστος προς τους πολίτες. Αυτό εννοεί ο κος Σγουρός «οικονομικά βιώσιμα». Την εξυπηρέτηση των μεγαλοεργολάβων!

Είναι όμως εξίσου προφανές ότι αυτό το νομοσχέδιο δεν θα αντιμετωπιστεί με ένα απλό ψήφισμα του Περιφερειακού Συμβουλίου. Τα συμφέροντα είναι πάρα πολύ μεγάλα και θα χρειαστούν κινητοποιήσεις, κλεισίματα των Δήμων και της Περιφέρειας σε ένδειξη διαμαρτυρίας, θα χρειαστεί κινητοποίηση των κινημάτων ενάντια στους ΧΥΤΑ και όλων των πολιτών της Αττικής.

Δεν χρειαζόμαστε σήμερα ένα ακόμη ψήφισμα του Περιφερειακού Συμβουλίου, χρειαζόμαστε μια απόφαση για σκληρή αντιπαράθεση. Και όσοι είναι σήμερα εδώ και παρακολουθούν το Περιφερειακό Συμβούλιο, οι εργαζόμενοι στους ΟΤΑ που έδωσαν μάχη στη χωματερή, οι πολίτες από το κίνημα ενάντια στο ΧΥΤΑ Κερατέας, οι άνθρωποι από τη Φυλή και το Γραμματικό, ξέρουν τι σημαίνει σκληρή αντιπαράθεση και σκληρός αγώνας και μπορούν να σταθούν στο πλευρό ενός τέτοιου αγώνα.

Ως Αντικαπιταλιστική Ανατροπή ζητάμε να αποφασίσει σήμερα το Περιφερειακό Συμβούλιο:

1. Την κατάργηση των 4 εργοστασίων ΣΔΙΤ για τα ισάριθμα εργοστάσια απορριμμάτων.

2. Την αλλαγή του Περιφερειακού Σχεδιασμού. Για το σχεδιασμό του νέου ΠΕΣΔΑ υπάρχουν ήδη προτάσεις φορέων και κινημάτων που μπορούν να αξιοποιηθούν

ώστε αυτός ο σχεδιασμός να γίνει άμεσα.

3. Το χρονοδιάγραμμα για το άμεσο κλείσιμο της χωματερής στη Φυλή.

4. Την πρόταση προς τους Δήμους για μη ανανέωση της σύμβασης με την Ελληνική Εταιρεία Ανακύκλωσης ΑΕ για το 2015, καθώς και το προσωπικό και τα μέσα που θα χρειαστούν ώστε η διαχείριση να είναι εξ ολοκλήρου δημόσια. Ξέρουμε ότι ο ΕΣΔΝΑ είχε κάποτε υποβάλλει πρόταση για να πάρει ο ίδιος το «πακέτο» της ανακύκλωσης. Να βρεθεί το σχέδιο και να υποβληθεί ξανά.

Εάν η Περιφέρεια Αττικής θέλει να απαντήσει στα πραξικοπήματα της κυβέρνησης, μπορεί να κάνει ένα απλό πράγμα σήμερα: **να πάρει μια απόφαση και να επιβάλλει στον ΕΣΔΝΚΑ τον νέο ΠΕΣΔΑ και να τον στείλει για δημοσίευση πριν ευοδωθούν τα σχέδια της κυβέρνησης και πριν ψηφιστεί το νομοσχέδιο που της παίρνει την αρμοδιότητα.** Προτάσεις για τον νέο ΠΕΣΔΑ υπάρχουν: η ΠΡΩΣΥΝΑΤ έστειλε σε όλο το Περιφερειακό Συμβούλιο μια τέτοια πρόταση. Η Αντικαπιταλιστική Ανατροπή έχει καταθέσει μια πρόταση επίσης, την καταθέτω και τώρα στο Προεδρείο. Το ερώτημα είναι απλό: θα καθόμαστε να λέμε ότι μας παίρνει η κυβέρνηση την αρμοδιότητα ή θα πάμε τώρα να φτιάξουμε τον νέο ΠΕΣΔΑ που θα ισχύσει για τα επόμενα 3 χρόνια, οπότε ακόμη κι αν πάει η κυβέρνηση να νομοθετήσει, θα τις έχουμε πάρει το χαλί κάτω από τα πόδια;

Εμείς λέμε ότι οποιαδήποτε καθυστέρηση σε αυτή τη φάση είναι εγκληματική, γιατί απειλεί να παραδώσει ξανά το σχεδιασμό των απορριμμάτων στους εργολάβους. Και λέμε ότι **σήμερα, από αυτό το Περιφερειακό Συμβούλιο, πρέπει να αποφασιστούν οι κινητοποιήσεις που θα γίνουν για να επιβληθεί ο νέος δημόσιος σχεδιασμός διαχείρισης απορριμμάτων και να παραμείνει η αρμοδιότητα του σχεδιασμού στην Περιφέρεια.**

Το ζήτημα είναι ότι στην εισηγητική πρόταση της Περιφερειάρχη, δεν ακούσαμε να πράγματα, ούτε σαφή πράγματα.

Για τη Φυλή, για παράδειγμα, ενώ η επιστολή της Ρένας Δούρου αναφερόταν σε «χρονοδιάγραμμα για το κλείσιμο της ΟΕΔΑ Φυλής», σήμερα η Περιφερειάρχης είπε: «δεν πρέπει να είναι πια ο ΧΥΤΑ Φυλής ο μοναδικός αποδέκτης σύμμεικτων απορριμμάτων». Αυτά τα δύο δεν είναι ταυτόσημα! Προεκλογικά ακούσαμε «είμαστε όλοι κάτοικοι Φυλής», μετεκλογικά είδαμε υπογραφές για να μεταφέρονται τα σκουπίδια της Τρίπολης στη Φυλή, ενώ υπήρχαν τουλάχιστον τρεις τυπικοί λόγοι για τους οποίους μπορούσε η νέα

Περιφερειάρχης να μην υπογράψει τη σχετική σύμβαση.

Επίσης, για τον ΠΕΣΔΑ, η περιφερειάρχης μίλησε για «ριζική αναθεώρηση». Πότε όμως; Σε ποια βάση; Σήμερα κανονικά έπρεπε να έρθει εδώ μια πρόταση. Σε ημερίδες που έχουν γίνει, έχει υπολογιστεί ότι τα 7 δις που έχουν δοθεί την τελευταία πενταετία για το θέμα των απορριμμάτων έφταναν και περίσσευαν για ένα πρόγραμμα δημόσιας διαχείρισης με ενίσχυση και στρατηγικό σχέδιο που θα μπορούσε μέσα σε 1,5 χρόνο να οργανώσει το νέο σύστημα και μέσα σε 4-5 χρόνια να φτάσει το ποσοστό των ανακυκλώσιμων απορριμμάτων στο ποσοστό 75-80%.

Όμως, αυτό προϋποθέτει η Περιφέρεια να πει τις κατευθύνσεις και να τις βάλει μπροστά. Να δώσει κατεύθυνση στους Δήμους, κι όχι να τους ρωτάει τι θέλουν να κάνουν. Τι λένε οι επιστολές των 40 Δήμων που απάντησαν θετικά στην πρόταση της Περιφέρειας; Λένε ότι έχουν ένα σωρό προβλήματα: απορριμματοφόρα, προσωπικό, χώρους. Σε αυτά τι απαντάμε ως Περιφέρεια; Κόφτε το λαιμό σας; Αυτό θα πει «πετάω τη μπάλα στην εξέδρα», σε αυτό κάναμε κριτική. Αντιθέτως, η Περιφέρεια οφείλει να απαντήσει πώς θα οργανώσει το σύστημα. Το σύστημα διαχείρισης απορριμμάτων δεν είναι κάτι που λύνεται μόνο σε τοπικό επίπεδο. Χρειάζεται κεντρικός σχεδιασμός, ο οποίος να εξειδικεύεται σε τοπικό επίπεδο.

Στην εισήγησή της, η Περιφερειάρχης έκανε κριτική στο νομοσχέδιο του ΥΠΕΚΑ λέγοντας ότι «δίνει την ανακύκλωση βορά στην ιδιωτικοποίηση», και σωστά. Ρωτάμε όμως: εμείς τι κάνουμε; Ο Διαβαθμιδικός σύνδεσμος γιατί δεν ζητάει να σταματήσει το καθεστώς της σύβασης της Ελληνικής Εταιρείας Αξιοποίησης Ανακύκλωσης από τους Δήμους; Γιατί δεν μπαίνει ο ΕΣΔΚΝΑ μπροστά να φτιάξει ένα δημόσιο σύστημα ανακύκλωσης αλλά αφήνουμε το «τέλος ανακύκλωσης» που πληρώνουν όλοι οι πολίτες, να το διαχειρίζεται η Coca Cola;

Τέταρτο σημείο: η χρηματοδότηση. Το θέμα αυτό είναι πολύ βασικό. Από πού θα χρηματοδοτηθεί το νέο σύστημα, μετά τη ριζική αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ; Από τα χρήματα της Ε.Ε. θα γίνουν αυτά; Μα η Ε.Ε. χρηματοδοτεί κατεξοχήν τα ΣΔΙΤ. Δεν θέλουμε όμως να καταργήσουμε τα 4 φαραωνικά εργοστάσια ΣΔΙΤ και στη θέση τους να βάλουμε άλλα ΣΔΙΤ, έτσι δεν είναι; ΣΔΙΤ, είτε σε μικρό είτε σε μεγάλο μέγεθος, σημαίνει να πληρώνουν οι πολίτες και να κερδίζουν οι εργολάβοι. Αν δεν θέλουμε αυτό, όμως, πρέπει να πούμε καθαρά από πού θα χρηματοδοτηθεί το νέο σύστημα.

Τέλος, χρειάζεται να απαντηθεί άλλη μια ερώτηση, που έχει σχέση με το τι γίνεται στην πράξη: έχουν βγει από το αναμορφωμένο ΠΕΠ της Περιφέρειας Αττικής οι χρηματοδοτήσεις για τα 4 εργοστάσια ΣΔΙΤ; Με τι έχουν αντικατασταθεί; Εδώ οι απαντήσεις είναι στην πράξη.

Θυμίζω ότι στον προϋπολογισμό είχατε ψηφίσει τα 2 εκ. ευρώ για να τελειώσει ο ΧΥΤΑ Γραμματικού. Τον προϋπολογισμό λέτε ότι θα τον αναμορφώσετε, ας το δεχτούμε. Γιατί όμως δεν δίνετε στη δημοσιότητα το νέο ΠΕΠ, για να μπορούν όλοι να κρίνουν αν αυτά που λέτε αντιστοιχούν στις πράξεις;

Τελευταίο αλλά όχι έσχατο: δεν άκουσα -και περίμενα να ακούσω κάτι- για το θέμα της συσκευασίας, που είναι επίσης πολύ βασικό. Η Περιφέρεια Αττικής μπορεί να επιδοτήσει μικρές επιχειρήσεις για να μειώσουν τις συσκευασίες, να καταργήσουν σε κάποια προϊόντα ή να τις αλλάξουν σε ανακυκλώσιμες. Γιατί δεν μιλάμε για αυτό; Όταν λέμε για ολοκληρωμένο πρόγραμμα, αυτό δεν αφορά μόνο το πού καταλήγει το σκουπίδι, ξεκινά ήδη από την παραγωγή του.

Η Αντικαπιταλιστική Ανατροπή στην Αττική πιστεύει πως το πρόβλημα της διαχείρισης των απορριμμάτων στην Αττική, και στις λοιπές Περιφέρειες, δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί χωρίς συνολική σύγκρουση με το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο, το οποίο είναι κομμένο και ραμμένο στα μέτρα της άρχουσας τάξης και της λειτουργίας του καπιταλιστικού συστήματος, ώστε να μεταφέρονται όλα τα οικονομικά και άλλα κόστη της διαχείρισης των απορριμμάτων και του περιβάλλοντος στη λαϊκή πλειοψηφία. Δεν αντιμετωπίζεται όταν παραμένει εγκλωβισμένο στις κατευθύνσεις, οδηγίες και χρηματοδοτήσεις της Ε.Ε., οι οποίες προωθούν συγκεκριμένες επιδιώξεις και στόχους, την επιχειρηματικότητα και την καπιταλιστική κερδοφορία. Για κάθε μία οδηγία της ΕΕ υπέρ του περιβάλλοντος, για κάθε μία έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι στη Φυλή γίνεται ένα έγκλημα, υπάρχουν 5 διαφορετικές χρηματοδοτήσεις για έργα ΣΔΙΤ, για φαραωνικά εργοστάσια κ.λπ.

Δεν μπορούμε να πηγαίνουμε με τη λογική ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αυτή που θα μας σώσει. Το ανάποδο. Αυτό το πλαίσιο πρέπει να ανατραπεί. Να διασφαλιστεί ότι ο ουσιαστικός δημόσιος και κοινωνικός χαρακτήρας της όλης διαχείρισης σε όλο το φάσμα των απορριμμάτων και όταν λέμε κοινωνικός χαρακτήρας δεν εννοούμε να φτιαχτούν ΚΟΙΝΣΕΠ για τη διαχείριση απορριμμάτων, εννοούμε να υπάρχει κοινωνικός έλεγχος. Να σημειώσω κάτι εδώ: δεν υπάρχει γενικώς «δημοκρατία» και γενικώς «διαφάνεια» -τέτοια έλεγε και ο Γ. Παπανδρέου για τη ΔΙΑΥΓΕΙΑ. Κοινωνικός έλεγχος είναι οι εργαζόμενοι των ΟΤΑ, οι άνθρωποι των περιοχών αυτών, να έχουν λόγο για ο αν αποφασίζει κάποιος, λ.χ. να πάει τα απορρίμματα της Τρίπολης στη Φυλή, κι όχι να το βλέπουν αναρτημένο στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ, τη δημόσια διαβούλευση...

Επιβάλλεται η δημιουργία ενός δημοσίου συστήματος διαχείρισης των αστικών στερεών αποβλήτων, με ενδιάμεσες διαδημοτικές δομές και πλήρη πρόληψη, μείωση, διαλογή στην

πηγή, ανακύκλωση, κομποστοποίηση, επαναχρησιμοποίηση. Με προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας των κατοίκων, χωρίς αύξηση των δημοτικών τελών, και με προστασία των θέσεων και των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων στην αποκομιδή και διαχείριση των απορριμμάτων, των υπαλλήλων των ΟΤΑ και όχι των εργολάβων που καραδοκούν να μπουν ακόμη και σε αυτό το κομμάτι, του μαζέματος των σκουπιδιών.

Είναι αναγκαία η δημιουργία Ενιαίου Δημόσιου Φορέα Ανακύκλωσης και η κατάργηση της υπάρχουσας σύμβασης με την ΕΕΑΑ που δίνει ουσιαστικά τον έλεγχο της ανακύκλωσης στο κεφάλαιο και τις επιδιώξεις του. Είναι αναγκαία η εθνικοποίηση όλων των συστημάτων και η ένταξή τους σε αυτόν τον φορέα. Είναι άμεσης προτεραιότητας το άμεσο οριστικό και αμετάκλητο κλείσιμο της χωματερής Άνω Λιοσίων – Φυλής και όλων των εγκαταστάσεων μέσα και γύρω από αυτήν, με παράλληλη περιβαλλοντική αποκατάσταση της ευρύτερης περιοχής.

Με βάση αυτή τη λογική διαχείρισης των απορριμμάτων στην Αττική, εμείς θέλουμε, μαζί με τα κινήματα και τις κινήσεις πόλης το επόμενο διάστημα, να βγει μπροστά η Περιφέρεια. Αυτό θα φανεί σήμερα, γιατί όλοι θα κριθούμε από την απόφαση που θα πάρουμε στο τέλος. Εκεί θα κριθούμε όλοι.”

Στη βάση της παραπάνω τοποθέτησης η Αντικαπιταλιστική Ανατροπή κατέθεσε πρόταση απόφασης στο Περιφερειακό Συμβούλιο